

ต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงปลาช่อน แบบที่ 2 อนุบาล - ปลาเลี้ยง

ต้นทุนในการเลี้ยงปลาช่อน แบบที่ 2 อนุบาล - ปลาเลี้ยง

ต้นทุนในการเลี้ยงปลาช่อนนั้นประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการลงทุน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษา

1. ค่าใช้จ่ายในการลงทุน (Investment Cost) เป็นค่าใช้จ่ายในการลงทุนครั้งแรกเพื่อใช้ในการปรับที่ดิน และอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ โดยปกติจะมีอายุการใช้งานหลายปี เช่นเครื่องสูบน้ำ เป็นต้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ค่าที่ดินที่ใช้ในการเลี้ยงปลาช่อน ประกอบด้วย พื้นที่สำหรับสร้างโรงเรือน พื้นที่บ่อเลี้ยงปลาช่อน พื้นที่บ่อปลาเบญจพรรณ รวมพื้นที่ทั้งหมด 10 ไร่ ราคาไร่ละ 150,000 บาท

1.2 ค่าปรับที่ดินบ่อปลาช่อนและวางท่อ ซึ่งในการเลี้ยงปลาช่อนครั้งแรกเกษตรกรจะต้องทำการปรับที่ดินเดิมให้เหมาะสมกับการเลี้ยงปลาช่อนโดยการจ้างรถแมคโครมาเพื่อขุดและทำคันดินล้อมรอบบ่อเลี้ยงปลาช่อนและวางระบบท่อ ซึ่งค่าจ้างในท้องที่นี้เท่ากับ 30,000 บาท/บ่อ บ่อขนาด 0.5 ไร่ จากนั้นจะมีการปรับบ่อเลี้ยง 3 ปี/ครั้ง ราคาปรับเท่ากับ 20,000 บาท/บ่อ

1.3 ค่าปรับที่ดินบ่อปลาเบญจพรรณซึ่ง ในการเลี้ยงปลาช่อนครั้งแรกเกษตรกรจะต้องทำการปรับที่ดินเดิมให้เหมาะสมกับการเลี้ยงปลาช่อนโดยการจ้างรถแมคโครมาเพื่อขุดและปรับแต่งบ่อปลา ซึ่งค่าจ้างรถแมคโครในท้องที่นี้เท่ากับ 150,000 บาท/บ่อ บ่อขนาดขนาด 5 ไร่ อายุการใช้งานของบ่อเท่ากับ 15 ปี

1.4 ค่าสร้างโรงเรือน กว้าง 8 เมตร ยาว 10 เมตร โครงเรือนเป็นไม้ หลังคากระเบื้องพื้นเทพูน จำนวน 1 โรง ราคาในการก่อสร้าง 60,000 บาท อายุการใช้งาน 15 ปี โดยเมื่อสิ้นอายุการใช้งานปีที่ 15 จะมีมูลค่าซากเท่ากับ 5,000 บาท

1.5 ค่าอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ ที่เกษตรกรต้องจัดเตรียมเพื่อใช้งานตั้งแต่ปีที่ 1 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.5.1 เครื่องบดอาหาร จำนวน 1 ตัว ราคา 50,000 บาท อายุการใช้งาน 15 ปี โดยเมื่อสิ้นอายุการใช้งานปีที่ 15 จะมีมูลค่าซากเท่ากับ 3,500 บาท

1.5.2 ท่อนาคสูบน้ำ จำนวน 1 เครื่อง ราคา 27,000 บาท อายุการใช้งาน 15 ปี โดยเมื่อสิ้นอายุการใช้งานปีที่ 15 จะมีมูลค่าซากเท่ากับ 3,000 บาท

1.5.3 เครื่องสูบน้ำ จำนวน 1 เครื่อง ราคา 15,000 บาท อายุการใช้งาน 15 ปี โดยเมื่อสิ้นอายุการใช้งานปีที่ 15 จะมีมูลค่าซากเท่ากับ 2,000 บาท

1.5.4 อวน ตา 2 เซนติเมตร ราคา 6,500 บาท อายุการใช้งาน 10 ปี โดยเมื่อสิ้นอายุการใช้งานปีที่ 10 จะมีมูลค่าซากเท่ากับศูนย์

1.5.5 อวน ตา 5 เซนติเมตร ราคา 8,500 บาท อายุการใช้งาน 10 ปี โดยเมื่อสิ้นอายุการใช้งานปีที่ 10 จะมีมูลค่าซากเท่ากับศูนย์

1.5.6 ตะแกรงให้อาหาร จำนวน 19 อัน ราคา 5,700 บาท อายุการใช้งาน 3 ปี โดยเมื่อสิ้นอายุการใช้งานปีที่ 3 จะมีมูลค่าซากเท่ากับศูนย์

1.5.7 จอบ จำนวน 6 ด้าม ราคา 900 บาท อายุการใช้งาน 10 ปี โดยเมื่อสิ้นอายุการใช้งานปีที่ 10 จะมีมูลค่าซากเท่ากับศูนย์

1.5.8 เสียม จำนวน 6 ด้าม ราคา 720 บาท อายุการใช้งาน 10 ปี โดยเมื่อสิ้นอายุการใช้งานปีที่ 10 จะมีมูลค่าซากเท่ากับศูนย์

1.5.9 ถังพลาสติก จำนวน 10 ใบ ราคา 900 บาท อายุการใช้งาน 5 ปี โดยเมื่อสิ้นอายุการใช้งานปีที่ 5 จะมีมูลค่าซากเท่ากับศูนย์

ซึ่งค่าใช้จ่ายในการลงทุนนี้ได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกรที่เลี้ยงปลาช่อน โดยมีราคา จำนวน มูลค่า และอายุการใช้งาน ดังแสดงในตารางที่ 22 และ 23

2. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (Operating Cost) เป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการดูแลรักษา และการจำหน่าย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ค่าแรงงาน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1.1 แรงงานเตรียมพื้นที่ในการเลี้ยงและดูแล ซึ่งเกษตรกรจะต้องเตรียมพื้นที่บ่อ ให้เหมาะสมแก่การเลี้ยงปลาช่อน ส่วนใหญ่จะใช้แรงงานภายในครอบครัว แต่ถ้าเป็นแรงงานจ้าง ส่วนมากจะจ้างเป็นรายวัน วันละ 120 บาท

2.1.2 แรงงานในการจับและบรรจุภัณฑ์ ได้แก่การจับปลาและบรรจุลงลัง โดยส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานจ้างซึ่งผู้ซื้อจะนำมา แรงงานจ้างในพื้นที่นี้เท่ากับ 200 บาทต่อวัน

2.2 ค่าวัสดุปัจจัย ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายผันแปร ประกอบด้วย

2.2.1 ค่าพันธุ์ปลาช่อน ลูกครอก ซึ่งเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาช่อนจะไปซื้อจากบ่อปลา ที่เป็นผู้รวบรวมจากสถานที่ต่างๆ ราคา 300 บาท /กิโลกรัม โดยทั่วไป 1 บ่อ 0.5 ไร่ จะปล่อยลงเลี้ยง ประมาณ 150 กิโลกรัม หรือประมาณ 225,000 ตัว

2.2.2 ค่าพันธุ์ปลาช่อน ปลาป๋อกในปีแรกที่ทำกรลงทุน ซึ่งเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาช่อนจะไปซื้อจากบ่อปลาที่เป็นผู้รวบรวมจากสถานที่ต่างๆ ในราคา กิโลกรัมละ 300 บาท โดยเฉลี่ย 1 บ่อ 0.5 ไร่ จะปล่อยปลาป๋อก 350 กิโลกรัม(24,500 ตัว)/บ่อ

2.2.3 ค่าพันธุ์ปลาเบญจพรรณ คือ ลูกปลาหลายๆประเภทรวมกัน โดยไปซื้อกับพ่อค้าในพื้นที่ ในราคาตัวละ 0.5 บาท โดยเฉลี่ย 1 บ่อ 5 ไร่ จะปล่อยปลาเบญจพรรณ 200,000 ตัว

2.2.4 ปลาเป็ดราคา กิโลกรัมละ 7.5 บาท โดยเฉลี่ยใช้ 30,000 กิโลกรัม/บ่อ บ่อขนาด 0.5 ไร่ ในการเลี้ยงปลา 1 รุ่น

2.2.5 รำ ราคารำละเอียดกระสอบละ 350 บาท บรรจุกระสอบละ 60 กิโลกรัม เกษตรกรจะใช้รำผสมกับปลาป่นในอัตราส่วน รำ 40 กิโลกรัมต่อปลาป่น 100 กิโลกรัม ในการเลี้ยงปลา 1 รุ่นจะใช้รำละเอียด 200 กระสอบ(1,200 กิโลกรัม)

2.2.6 ปูนขาว เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาช่อนจะใช้โรยบ่อ ในช่วงเตรียมบ่อเลี้ยงปลาช่อน ถุงละ 7 กิโลกรัม ราคาถุงละ 25 บาท บ่อใหม่ใช้อัตรา 10 ถุง/บ่อ บ่อเก่าใช้อัตรา 4 ถุง/บ่อ บ่อขนาด 0.5 ไร่ ในบ่อปลาเบญจพรรณขนาด 5 ไร่ บ่อใหม่ใช้อัตรา 100 ถุง/บ่อ บ่อเก่า 40 ถุง/บ่อ

2.2.7 ยาออกซี ราคาถุงละ 600 บาท เกษตรกรจะใช้ผสมอาหารในช่วงที่ปลาป่วย เกษตรกรจะใช้ในครั้งละ 0.5 ถุง/บ่อ บ่อขนาด 0.5 ไร่ ในการเลี้ยงปลา 1 รุ่นจะใช้ 4 ถุงสำหรับบ่ออนุบาล และ 10 ถุงสำหรับบ่อปลาเลี้ยง

2.2.8 ไฟฟ้า ในการเลี้ยงปลาช่อน เกษตรกรจะใช้ไฟฟ้าประมาณ 15,000 บาท/เดือน

2.2.9 น้ำมัน ในการเลี้ยงปลาช่อน เกษตรกรใช้น้ำมันประมาณ 6,000 บาท/เดือน

ซึ่งค่าแรงงาน ค่าวัสดุปัจจัย และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกรที่เลี้ยงปลาช่อน ดังแสดงในตารางที่ 24, 25, 26 และ 27

3. ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษา (Maintenance Cost) เป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการซ่อมแซม และการบำรุงรักษาอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน

3.1 ค่าซ่อมแซมโรงบดอาหาร เครื่องบดอาหาร ท่อนาคสูบน้ำ เครื่องสูบน้ำ โดยลักษณะการใช้งานปกติจะมีการซ่อมแซมทุกๆ 5 ปี โดยมีค่าซ่อมแซมครั้งละ 5,000 3,000 3,000 2,000 บาท ตามลำดับ

3.2 อวน ตา 2 เซนติเมตร มีการซ่อมแซมประมาณปีละ 1 ครั้ง มีค่าใช้จ่าย 500 บาท

3.3 อวน ตา 5 เซนติเมตร มีการซ่อมแซมประมาณปีละ 1 ครั้ง มีค่าใช้จ่าย 500 บาท

3.4 จอบ เสียม จะซ่อมแซมเมื่ออุปกรณ์เกิดความเสียหาย โดยจะมีการซ่อมแซมขึ้นละ 70 บาท เฉลี่ยประเภทละ 3 ครั้ง/ปี

ซึ่งค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาและผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังแสดงในตารางที่ 28

แหล่งสินเชื่อ

เนื่องจากการลงทุนเลี้ยงปลาช่อนในปีแรกต้องใช้ต้นทุนเป็นจำนวนมาก โดยที่รายได้จากการจำหน่ายปลาช่อนจะเกิดขึ้นในปลายปีแรกของการลงทุน แต่เนื่องจากเกษตรกรที่เลี้ยงปลาช่อนที่มีพื้นที่ที่มีขนาดที่นิยมเลี้ยงส่วนมากจะมีทุนเดิมอยู่แล้ว ดังนั้นในการลงทุนปีแรกจึงไม่มีการขอสินเชื่อ

สำหรับเกษตรกรหรือผู้ที่สนใจในการลงทุนเลี้ยงปลาช่อน แต่ไม่มีเงินลงทุนเพียงพอ จำเป็นต้องกู้จากแหล่งเงินทุน ในการศึกษาค้างนี้จึงกำหนดข้อสมมติในการวิเคราะห์โดยมีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน กำหนดให้เป็นการกู้เงินจากสถาบันการเงินคือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยธนาคารจะเริ่มคิดอัตราดอกเบี้ยที่ร้อยละ 10 ต่อปี ซึ่งเป็นการกู้ระยะยาว โดยทางธนาคารจะสนับสนุนวงเงินกู้เป็นจำนวน 80 % ของเงินลงทุนครั้งแรกไม่รวมค่าที่ดิน ดังนั้นในการลงทุนเลี้ยงปลาช่อนแบบที่ 2 เกษตรกรต้องมีทุนบางส่วน และทางเกษตรกรผู้เลี้ยงสามารถกู้เงินได้จำนวน 404,176 บาท ซึ่งทางธนาคารจะจ่ายเงินกู้ให้กับเกษตรกรในครั้งแรก และในปีแรกของการผลิตจะเป็นระยะปลอดเงินต้นและดอกเบี้ย โดยทางเกษตรกรจะต้องผ่อนชำระเงินต้นและดอกเบี้ยในจำนวนเท่ากันทุกปีตั้งแต่ปีที่ 2 ให้กับธนาคารเป็นจำนวนเงิน 106,620.61 บาทต่อปี เป็นจำนวนเท่ากันทุกปี ระยะเวลา 5 ปี ดังตารางที่ 29

ผลตอบแทนจากการเลี้ยงปลาช่อนแบบที่ 2 อนุบาล - ปลาเลี้ยง

ผลตอบแทนที่ได้จากการเลี้ยงปลาช่อนแบบที่ 2 อนุบาล ปลาเลี้ยงประกอบด้วย รายได้ทางตรง รายได้ทางอ้อม และรายได้จากการจำหน่ายซากและมูลค่าคงเหลือเมื่อสิ้นโครงการ

1. รายได้ทางตรง ได้แก่รายได้ที่ได้จากการจำหน่ายปลาช่อนในแต่ละรอบปี โดยในแต่ละปีเกษตรกรสามารถจำหน่ายปลาช่อนได้ 2 รุ่น ซึ่งมีอัตราการรอดในการเลี้ยงร้อยละ 80 โดยราคาที่เกษตรกรขาย ปัจจุบันได้ขายตามขนาด ขนาดแรกคือ 0.5- 1 กิโลกรัม โดยเฉลี่ยเกษตรกรจะมีผลผลิตขนาด 0.6 กิโลกรัม/ตัว และมีผลผลิตปลาร้อยละ 70 ของผลผลิตทั้งหมด ราคาที่เกษตรกรจะจำหน่ายได้จะอยู่ที่ประมาณกิโลกรัมละ 60 บาท ขนาดที่สองปลาดกขนาด น้ำหนักตั้งแต่ 0.3-0.5 กิโลกรัม โดยเฉลี่ยเกษตรกรจะมีผลผลิตขนาด 0.4 กิโลกรัม/ตัว และมีผลผลิตปลาร้อยละ 25 ของผลผลิตทั้งหมด จะจำหน่ายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 40 บาท ขนาดที่สามปลาบหรือปลาหลด น้ำหนักน้อยกว่า 0.3 กิโลกรัม โดยเฉลี่ยเกษตรกรจะมีผลผลิตขนาด 0.2 กิโลกรัม/ตัว และมีผลผลิตปลาร้อยละ 5 ของผลผลิตทั้งหมด จำหน่ายได้กิโลกรัมละ 15 บาท ดังตารางที่ 30, 31

2. รายได้ทางอ้อม ได้แก่รายได้จากผลพลอยได้จากการเลี้ยงปลาช่อน จำหน่าย ปลาป๋องที่มีปริมาณเกินความต้องการของผู้เลี้ยง ที่จะนำมาเลี้ยงต่อ โดยมีอัตราการรอดของการเลี้ยงลูกครอกเป็นปลาป๋องร้อยละ 70 จำหน่ายได้ราคา กิโลกรัมละ 300 บาท ปลาเบญจพรรณ เป็นปลานิล ปลาตะเพียน ปลาจีน ปลาช่อน ปลาสร้อย ปลาสร้อย ซึ่งอัตราการรอดในการเลี้ยงร้อยละ 70 โดยเฉลี่ยปลาที่ผลิตได้น้ำหนัก 0.4 กิโลกรัม/ตัว ซึ่งราคาที่เกษตรกรจะจำหน่ายได้กิโลกรัมละ 15 บาท แต่จะไม่มีรายได้ส่วนนี้ในช่วงปีแรก ของการลงทุนเนื่องจากปลาเบญจพรรณจะจำหน่ายได้ เมื่อเลี้ยงปลาเบญจพรรณไปได้เป็นเวลา 12 เดือน และช่วงในการลงทุนปีแรกปลาเบญจพรรณยังใช้เวลาเลี้ยงไม่ถึงที่กำหนด ดังตารางที่ 30 และ 31

3. รายได้จากการจำหน่ายซากหรือมูลค่าคงเหลือของอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้เมื่อสิ้นอายุโครงการปีที่ 15 ตารางที่ 32

3.1 ที่ดิน 10 ไร่ มูลค่า 1,500,000 บาท เมื่อสิ้นปีที่ 15 มีมูลค่าคงเหลือ 1,500,000 บาท ดังนั้นเมื่อสิ้นปีที่ 15 จึงสามารถจำหน่ายได้ 1,500,000 บาท

3.2 โรงเรือน มูลค่า 60,000 บาท อายุการใช้งาน 15 ปี เมื่อสิ้นปีที่ 15 มีมูลค่าคงเหลือ 5,000 บาท ดังนั้นเมื่อสิ้นปีที่ 15 จึงสามารถจำหน่ายได้ 5,000 บาท

3.3 เครื่องบดอาหาร จำนวน 1 เครื่อง มูลค่า 50,000 บาท อายุการใช้งาน 15 ปี เมื่อสิ้นปีที่ 15 มีมูลค่าคงเหลือ 3,500 บาท ดังนั้นเมื่อสิ้นปีที่ 15 จึงสามารถจำหน่ายได้ 3,500 บาท

3.4 ท่อนาคสูบน้ำ จำนวน 1 เครื่อง มูลค่า 27,000 บาท อายุการใช้งาน 15 ปี เมื่อสิ้นปีที่ 15 มีมูลค่าคงเหลือ 2,000 บาท ดังนั้นเมื่อสิ้นปีที่ 15 จึงสามารถจำหน่ายได้ 3,000 บาท

3.5 เครื่องสูบน้ำ จำนวน 1 เครื่อง มูลค่า 15,000 บาท อายุการใช้งาน 15 ปี เมื่อสิ้นปีที่ 15 มีมูลค่าคงเหลือ 2,000 บาท ดังนั้นเมื่อสิ้นปีที่ 15 จึงสามารถจำหน่ายได้ 2,000 บาท

3.6 อวน ตา 2 เซนติเมตร มูลค่า 6,500 บาท อายุการใช้งาน 10 ปี เมื่อสิ้นปีที่ 15 มีมูลค่าคงเหลือเท่ากับ 3,250 บาท ดังนั้นเมื่อสิ้นปีที่ 15 จึงสามารถจำหน่ายได้ 3,250 บาท

3.7 อวน ตา 5 เซนติเมตร มูลค่า 8,500 บาท อายุการใช้งาน 10 ปี เมื่อสิ้นปีที่ 15 มีมูลค่าคงเหลือเท่ากับ 4,250 บาท ดังนั้นเมื่อสิ้นปีที่ 15 จึงสามารถจำหน่ายได้ 4,250 บาท

3.8 ตะแกรงให้อาหาร จำนวน 19 อัน มูลค่า 5,700 บาท อายุการใช้งาน 3 ปี ดังนั้นเมื่อสิ้นปีที่ 15 ซึ่งเป็นปีที่พอดีกับอายุการใช้งานของตะแกรงให้อาหาร จึงมีมูลค่าคงเหลือเท่ากับศูนย์

3.9 จอบ 6 ด้าม มูลค่า 900 บาท อายุการใช้งาน 10 ปี เมื่อสิ้นปีที่ 15 มีมูลค่าคงเหลือเท่ากับ 450 บาท ดังนั้นเมื่อสิ้นปีที่ 15 จึงสามารถจำหน่ายได้ 450 บาท

3.10 เสียม 6 ด้าม มูลค่า 720 บาท อายุการใช้งาน 10 ปี เมื่อสิ้นปีที่ 15 มีมูลค่าคงเหลือเท่ากับ 360 บาท ดังนั้นเมื่อสิ้นปีที่ 15 จึงสามารถจำหน่ายได้ 360 บาท

3.11 ถังพลาสติก 10 ใบ มูลค่า 900 บาท อายุการใช้งาน 5 ปี เมื่อสิ้นปีที่ 5 มีมูลค่าคงเหลือเท่ากับศูนย์ ดังนั้นเมื่อสิ้นปีที่ 15 ซึ่งเป็นปีที่พอดีกับอายุการใช้งานของถังพลาสติก จึงมีมูลค่าคงเหลือเท่ากับศูนย์